

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.38.133/2021/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Suba Ildikó bíró

A felperesek: felperes I. rendű (I. rendű felperes címe.)
felperes2 II. rendű (II. rendű felperes címe)

A felperesek képviselői: Dr. Jámber Attila Ügyvédi Iroda (felperesek jogi képviselőjének címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Jámber Attila)

Dr. Mátyás Mónika Ügyvédi Iroda (felperesek jogi képviselőjének címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Mátyás Mónika)

Az alperes: Pest Megyei Kormányhivatal (1052 Budapest, Városház utca 7.)

Az alperes képviselője: Dr. Bordás Vilmos ügyvéd (alperes jogi képviselő címe)

A per tárgya: építési ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: a felperesek 25. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Budapest Környéki Törvényszék 2021. szeptember 8-án hozott 7.K.702.536/2020/23. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 7.K.702.536/2020/23. számú ítéletét úgy változtatja meg, hogy az alperes PE/EH/00017-4/2020. számú határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisíti.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 300.000 (háromszázezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek a részben tulajdonukban álló nagymarosi ingatlanokon az 1980-as években építési engedély alapján egy kétszintes lakóépületet építettek, amelyre használatbavételi engedélyt kaptak.

[2] Az épület átalakítását a felperesek 2017-ben végezték el, ennek során lakható tetőtér alakítottak ki, a tetőszerkezet gerince jelentősen megváltozott.

[3] A z elsőfokú hatóság bejelentés alapján 2017. november 16-án a perbeli ingatlanokon helyszíni ellenőrzést végzett, amelyről jegyzőkönyv készült. Az ellenőrzésen többek között jelen volt mindkét felperes.

[4] Az elsőfokú hatóság a 2018. augusztus 29-én hozott PE-17/EP/433-6/2018. számú végzésében a nagymarosi helyrajzi szám 1, helyrajzi szám 2 és helyrajzi szám 3 helyrajzi szám alatti ingatlanok vonatkozásában az építésrendészeti eljárást hivatalból megindította és erről tájékoztatta a felpereseket.

[5] Az elsőfokú hatóság – megismételt eljárás eredményeként hozott – 2019. október 28-án kelt határozatában egyetemlegesen kötelezte a felpereseket a tulajdonukban lévő Nagymaros, helyrajzi szám 1, helyrajzi szám 2 és helyrajzi szám 3 helyrajzi számú ingatlanokon álló, rendezetlen funkciójú épület 2017. évben létesített tetőtéri épületszintjének a határozat véglegessé válásától számított 90 napon belül történő elbontására és az eredeti állapot helyreállítására.

[6] A felperesek fellebbezése folytán eljáró alperes a 2020. június 24-én hozott PE/EH/00017-4/2020. számú határozatában az elsőfokú határozatot oly módon változtatta meg, hogy a bontási határidőt a határozat véglegessé válásától számított 180 napban határozta meg. Megállapította, hogy a határozat egyéb részei változatlanok maradnak.

[7] Az indokolás szerint a tárgyi épület egészére – és így az átalakítására sem –, fennmaradási engedély nem adható, mert egyrészt az épületnek helyt adó telkek együttes területe nem éri el a Nagymaros Város Önkormányzat képviselő-testülete 17/2002. (X.21.) rendeletével kiadott Nagymaros Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve (a továbbiakban: HÉSZ) szerinti beépítés feltételeként megszabott 10.000.- négyzetméter legkisebb területméretet. Másrészt a telkek a HÉSZ mellékletét képező Szabályozási Terven feltüntetett szabályozási vonalnak megfelelően nincsenek kialakítva. Harmadrészt a telkeknek a hivatalos ingatlan-nyilvántartási térkép szerint nincs sem közterületi, sem magánút kapcsolatuk, így az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 33. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltétel nem teljesül.

[8] A tíz évnél régebben használatba vett épület tetőszerkezetét 2017-ben alakították át, erre figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 48/A. § (5) bekezdése alapján a szabálytalanul felépített épület egészére nem, csak a tetőtéri szintre írhatott elő bontási kötelezést az elsőfokú hatóság.

A kereseti kérelem

[9] A felperesek eljárási- és anyagi jogi jogsérelmekre hivatkozással keresetet nyújtottak be az alperes határozatával szemben. Jogsérelmeiket a személyesen eljárva

benyújtott keresetlevelükben és jogi képviselő meghatalmazását követően az 5. alszámú iratukban jelölték meg.

Az elsőfokú ítélet

[10] A törvényszék jogerős ítéletében a keresetet elutasította.

[11] Elsődlegesen kifejtette, a felperesek részére az alperesi határozat 2020. július 1-jén szabályszerűen kézbesítésre került, így a bíróság hiánypótló végzése után előterjesztett, a bírósághoz 2020. november 18-án érkezett módosított kereset a keresetindításra nyitva álló határidő leteltét követően érkezett a törvényszékre. Úgy ítélte meg, hogy az eredeti keresetlevélben foglaltakhoz képest azzal, hogy a felperesek a módosított keresetükben az általuk végzett építési tevékenység szabályszerűségét állították, sérelmezték az átalakítás vizsgálatának elmulasztását, valamint a szubjektív intézkedési határidő megsértését és a jogkövetkezmények alkalmazását, a keresetüknek új irányt adtak. Ezzel az eredetileg csak a bontási kötelezettséget vitató keresetüket alapjaiban véve megváltoztatták, amivel a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 43. § (1) bekezdésében foglalt eljárásjogi szabályt megsértették.

[12] A törvényszék a fentiekre figyelemmel a módosított keresetben foglalt hivatkozásokat nem vizsgálta.

[13] A HÉSZ-nek megfelelően a felperesek építményének helyt adó telkek a kertés mezőgazdasági terület, Mk-4 jelű övezetében található, ahol a telekterület minimális mérete 10.000.- négyzetméter. A csatolt tulajdoni lapok szerint a perbeli három ingatlan alapterülete összesen 4622 négyzetméter. A minimális alapterületet ezért a három ingatlan területe együttesen sem éri el, így az ingatlanokon építményt elhelyezni nem lehetett.

[14] Nincs jelentősége annak, hogy a felperesek állítása szerint az építmény kizárólag a helyrajzi szám 1 helyrajzi számú ingatlanon található, mert annak területe csak 1974 négyzetméter. Az építmény elhelyezése akkor sem válik jogszerűvé, ha az nem a három ingatlanon, hanem a felperesek állításának megfelelően kizárólag a helyrajzi szám 1 helyrajzi számú ingatlanon helyezkedik el.

[15] A felperesek sem vitatták, hogy az épület nem közelíthető meg ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett közúton vagy magánúton. Az, hogy ott kialakítottak egy szilárd burkolattal fedett utat, nem változtatja meg ennek az útként használt területnek az ingatlan-nyilvántartási besorolását.

[16] Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építési hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Eljr.) 58. § (4) bekezdése tartalmaz szabályozást arra vonatkozóan, hogy az építésfelügyeleti hatóság hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja az Étv. 48. §-a szerinti szabálytalan tevékenységeket vagy az Étv. 33/A. §-a szerinti egyszerű bejelentéshez nem kötött építési tevékenységet, amit a helyi építési szabályzat és az országos építési követelmények megsértésével végeztek. Az elsőfokú hatóság eljárását az Eljr. 58. § (4) bekezdésére figyelemmel indította meg, így nincs jelentősége annak, hogy a felperesek által végzett építési tevékenység építési engedélyhez kötött vagy sem, mert mindkét esetben lehetőség áll fenn az építésrendészeti eljárás lefolytatására.

[17] A fentiek miatt az építkezés az épület állagának módosításával illetve az építési tevékenység jellegének megváltoztatásával nem tehető szabályossá.

[18] A fentiekre tekintettel a törvényszék mellőzte a felperesek által indítványozott szakértői bizonyítást.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen annak az alperesi és elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezése és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezése iránt. Másodlagosan indítványozták az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását.

[20] Álláspontjuk szerint a Kp. 43. § (1) és 46. § (6) bekezdése együttes értelmezése alapján a hiánypótlás keretében, határidőben benyújtott keresetlevelet úgy kell tekinteni, mint ami a keresetindítási határidőn belül teljeskörűen előterjesztésre került. A felperesek keresetlevükben és az 5. alszámú iratban benyújtott „teljes keresetlevelükben” a bontási kötelezettséget vitatták, érdeksérelmük az volt, hogy a szabályos építési tevékenység eredményeként megvalósított tetőteret az alperes el akarja bontatni.

[21] A törvényszék az eljárást indító keresetlevelet iratellenesen értelmezte, ugyanis az a bontási kötelezettség méltányosságból történő megszüntetésén jóval túlmutat. A felperesek jelezték, hogy az általuk végzett építési tevékenység szakszerű volt, nem bővítés, hanem átalakítás történt. A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a Kp. 43. § (1) bekezdése szigorú értelmezése mellett is vizsgálni kellett volna az 5. alszámú iratban benyújtott „teljes keresetet”. A keresetlevél tartalmának figyelmen kívül hagyása sérti a Kp. 2. § (2), (7) bekezdését és az Alaptörvény XXVIII. cikkét.

[22] A törvényszék az első érdemi tárgyaláson a tárgyalást nem nyitotta meg, valamint elmulasztotta a Kp. 3. § (3) bekezdésében, 78. §-ában és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdésében megjelölt tájékoztatási kötelezettségét.

[23] A hatóságoknak vizsgálniuk kellett volna az átalakítással történő szabályossá tétel lehetőségét az Étv. 48/A. § (2) bekezdésére tekintettel, azonban ezt nem tették meg. Az átalakításról az alperes nem tájékoztatta a felpereseket, ezzel sérült az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 2. § (2) bekezdése és (4) bekezdése.

[24] A törvényszék nem oldotta fel az alperesi határozat azon hiányosságát, hogy az építési tevékenység során változott-e az épület magassága vagy térfogata.

[25] A támadott ítélet felváltva használja az átalakítás és a bővítés fogalmakat a felperesek építési tevékenységére, pedig ezek egymást kizárják.

[26] Az elsőfokú bíróság megsértette a Kp. 78. § (2) bekezdése szerinti tényállás-tisztázási kötelezettséget a Kp. 79. § (1) bekezdése ellenére nem kötelezte az alperest a tényállás valóságának bizonyítására.

[27] A törvényszék ítélete a Kp. 84. § (2) bekezdésébe és a Pp. 346. § (4), (5) bekezdésébe ütközik, miután nem indokolta meg az építési tevékenység minősítését és nem támasztotta alá jogszabályhellyel annak szabálytalan voltát.

[28] Az elsőfokú bíróság nem végezte el a HÉSZ vizsgálatát.

[29] A felperesek szerint nem bővítést, hanem az OTÉK 1. számú melléklet 8. pontja szerinti átalakítást végeztek, amely az Eljr. 1. melléklet 1. pontja alapján főszabály szerint építési engedély nélkül végezhető.

[30] Az elsőfokú hatóság az Étv. 48/A. § (5) bekezdésében megjelölt hatvan napos szubjektív intézkedési határidőt megsértette, mert a 2017. november 16-án lefolytatott helyszíni szemlén értesült a felperesi építési munkálatokról, ugyanakkor az építésrendészeti eljárást 2018. július 26-án indította meg. Ezt az érvelést alátámasztja az egységes kúriai gyakorlat.

[31] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását indítványozta annak helyes indokai folytán. Részletesen nyilatkozott a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra.

Döntés a befogadásról

[32] A Kúria a Kfv.III.38.133/2021/2. számú végzésében a felülvizsgálati kérelmet befogadta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[33] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[34] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[35] A Kúria vizsgálta, hogy az elsőfokú hatóság mikor szerzett tudomást a felperesek építési tevékenységéről, a tudomásszerzéstől számított 60 napon belül megindította-e az intézkedések megtételére irányuló eljárását és amennyiben a tudomásszerzés időpontjához képest 60 napon túli volt az eljárás megindítása, úgy ez a tény milyen jogi következményekkel jár.

[36] A Étv. jelen ügyben alkalmazandó 48/A § (5) bekezdése értelmében az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóság jogszabályban meghatározott esetekben és módon 60 napon belül folytatja le a hatósági ellenőrzést és ha szabálytalanságot állapít meg, hivatalból megindítja az eljárást és megteszi az (1)-(4) bekezdésben meghatározott intézkedéseket. Az eljárás megindításának legkésőbb az építés befejezésétől - ha az nem állapítható meg, akkor az építmény használatbavételétől - számított tíz éven belül van helye.

[37] A peres felek által nem vitatottan az elsőfokú hatóság 2017. november 16-án végzett a perbeli ingatlanokon helyszíni ellenőrzést, amelyet jegyzőkönyvvel dokumentált. Ezt követően 2018. augusztus 29-én hozta meg végzését, amelyben a felperesi ingatlanok vonatkozásában az építésrendészeti eljárást hivatalból megindította.

[38] A Kfv.III.37.292/2017/6. számú kúriai ítéletben is megtestesülő egységes bírói gyakorlat szerint az Étv. 48/A § (5) bekezdésének alkalmazása során a hatósági ellenőrzés időpontja alapozza meg a hatóság tudomásszerzését a jogsértésről. A határidő számításánál az

ellenőrzés során feltárt tények a meghatározóak, az intézkedések megtételére vonatkozó 60 napos időtartamot az ellenőrzés napjától kell számítani.

[39] A felülvizsgálati bíróság rámutat, az elsőfokú hatóság jelentősen túllépte az Étv. 48/A § (5) bekezdésében megjelölt 60 napos szubjektív intézkedési határidőt.

[40] A Kúria a Kfv.III.38.298/2019/8. számú ítéletben foglaltaknak megfelelően kiemeli, az Étv. 48/A § (5) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz, eszerint az ellenőrzés során feltárt szabálytalan tevékenységről való tudomásszerzéstől számított 60 napon belül indítható meg a 48/A § (1)-(4) bekezdése szerinti intézkedések megtételére irányuló eljárás. Ezt a szubjektív határidőt egészítette ki a jogalkotó a jogbiztonság garantálása érdekében azzal, hogy az eljárás megindításának legkésőbb az építés befejezésétől számított tíz éven belül van helye. Utóbbi határidő objektívnek minősül, ez azonban nem jelenti azt, hogy egyben a szubjektív határidő helyébe lép. Ebből következően az elsőfokú hatóság a 60 napos szubjektív határidő lejárta után akkor sem indíthat az Étv. 48/A § (1)-(4) bekezdés szerinti intézkedések megtételére irányuló eljárást, ha az építés befejezésétől számított tíz év még nem telt el. Ellenkező jogértelmezés esetén a szubjektív határidő szabályozásának nem lenne értelme, amely nyilvánvalóan nem felel meg a jogszabályhely nyelvtani, logikai, rendszertani és teleológikus értelmezésének. A jogalkotó célja az volt, hogy egyfelől konkrét, pontosan meghatározott határidőt szabjon a hatóságnak a tudomásszerzést követően az eljárás megindítására, másfelől időbeli korlátot határozzon meg az eljárás megindítására, így az intézkedések megtételére is.

[41] A felülvizsgálati bíróság megítélése szerint az elsőfokú hatóság a helyszíni ellenőrzését követő 60 napon túl nem indíthatott volna eljárást és ebből következően nem dönthetett volna a bontásról.

[42] A Kp. 43. § (1) bekezdése alapján a felperes a keresetét legkésőbb az első tárgyaláson változtathatja meg. A keresetet a közigazgatási cselekmény keresettel nem támadott, a cselekmény egyéb rendelkezéseitől egyértelműen elkülöníthető rendelkezésére csak a keresetindításra nyitva álló határidőn belül lehet kiterjeszteni. A Kp. 46. § (1) bekezdése szerint ha a keresetlevél nem felel meg a törvény által meghatározott alaki követelményeknek, vagy azt kötelező jogi képviselő esetén nem jogi képviselő útján nyújtották be, a bíróság a felperest a hiányok megjelölése mellett, rövid határidő tűzésével azok pótlására hívja fel. A 46. § (6) bekezdése értelmében ha a felperes a keresetlevél hiányát a kitűzött határidő alatt pótolja, a keresetlevelet úgy kell tekinteni, mintha eredetileg is hiánytalanul adta volna be.

[43] A felperések keresetlevelüket jogi képviselő nélkül nyújtották be, az elsőfokú bíróság a 3. alszámú végzésében felhívta a felperéseket a keresetlevél hiányosságainak pótlására. A felperések szintén személyesen eljárva a 4. alszámú iratban nyilatkoztak, majd – a hiánypótlásra szabott határidőn belül – jogi képviselő útján terjesztették elő nyilatkozatukat, amelyet keresetnek neveztek. (5. alszámú irat)

[44] A Kúria véleménye szerint az elsőfokú bíróság hiánypótlásra felhívó végzése a keresetlevélre vonatkozott, annak ténybeli és jogi hiányosságai pótlására hívta fel a felperéseket. A hiánypótló végzéssel nem kezdődött újra a kereset előterjesztésére meghatározott törvényi határidő. A Kp. 46. § (6) bekezdésének rendelkezése a keresetlevélre, és így – egyebek mellett az abban megjelölt jogsérelmekre – vonatkozik. Ezt támasztja alá a Kp. 46. § (4) bekezdése, amely szerint ha a keresetlevél nem tartalmazza a jogsérelem megjelölését, e hiány pótlása a keresetindítási határidőn belül lehetséges.

[45] A felülvizsgálati bíróság egyetért a törvényszék azon érvelésével, hogy a felperések az 5. alszámú iratban – immár jogi képviselővel eljárva – a keresetüknek új irányt

adtak, azt alapjaiban megváltoztatták, ezzel sérült a Kp. 43. § (1) bekezdésében foglalt eljárásjogi szabály.

[46] A felperesek az Étv. 48/A § (5) bekezdésében írtak hatósági megsértésére a keresetlevelükben nem hivatkoztak, ezt a jogsérelmet először a jogi képviselő útján benyújtott kereset-kiegészítésükben adták elő. Ezért a törvényszék a fenti jogszabályhely megsértésének megállapítására vonatkozó keresetet érdemben nem vizsgálta.

[47] A Kúria megítélése szerint az Étv. 48/A § (5) bekezdésének megsértésével lefolytatott eljárás és hozott hatósági határozatok alapjogi vizsgálata nem mellőzhető.

[48] Az Alaptörvény B cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy Magyarország független, demokratikus jogállam.

[49] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése kimondja, mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

[50] Az Alkotmánybíróság az 5/2017. (III. 10.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh.1.) kimondta, hogy a hatósági eljárás méltányosságának, illetve tisztességességének alapvető feltétele, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk irányadó jogszabályi határidőket betartsák. Különösen erősen kell, hogy érvényesüljön ez a követelmény azokban az esetekben, amikor a közigazgatási hatóság az ügyféllel szemben szankciót állapít meg. A közigazgatási anyagi jogi szankciók jogszabályban történő meghatározása azt a célt szolgálja, hogy a közigazgatási eljárás ügyféli pozíciójában lévő azon jogalanyok, akikkel, illetve amelyekkel szemben a közigazgatási hatóság valamely, az adott ügyfél által elkövetett közigazgatási normasértés miatt hátrányos jogkövetkezményt állapít meg, ne álljanak hosszú, bizonytalan ideig – az anyagi jogi határidőkre vonatkozó, létező jogszabályi rendelkezések ellenére – a velük szemben alkalmazható szankció fenyegetésének félelme alatt. ([15] pont)

[51] Az ABh.1. [16] pontjában az Alkotmánybíróság kifejtette, a tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák, és a bíróságok e határidők be nem tartását ne az ügyfél terhére, hanem javára értékeljék. A jogalkotót illeti annak – jogpolitikai és praktikus szempontokat is figyelembe vevő – meghatározása, hogy egy adott közigazgatási határozat meghozatalára mennyi idő elegendő; ennek elbírálása nem alkotmányossági kérdés. Az viszont már alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkalmazó szervek a jogalkotó által meghatározott kötelezettségeiket teljesítsék és ne hozzanak meg olyan döntéseket, amelyekre a jogszabályok szövege szerint nincs lehetőségük. A tisztességes hatósági eljáráshoz való Alaptörvényben biztosított jogból az következik, hogy a közigazgatási hatóságok számára a jogalkotó által meghatározott határozathozatali és szankcióalkalmazási határidő elmulasztásának ódiumát a mulasztó, jogszabályi kötelezettségüket határidőben nem teljesítő hatóságok, ne pedig az ügyfelek viseljék.

[52] Az Alkotmánybíróság a 25/2020. (XII. 2.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh.2.) – az ABh.1-ben meghatározott elveket továbbfejlesztve – kifejtette a szankciók alkalmazására irányadó határidők túllépésének alkotmányos összetevőit. A döntés [23] pontja szerint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés) nem azonosítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés). Jogállami keretek között a „tisztességes” (fair, méltányos, kiegyensúlyozott) karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajátosságok figyelembe vétele mellett, de a hatósági eljárásban is megfelelő módon és tartalommal meg kell jelennie a fair eljárás alkotmányjogi követelményeinek, amelyeket az alapjogi jogalanyiséggal rendelkező ügyfeleknek alanyai jogként, végső fokon alapjogként ki

kell tudni kényszeríteni. E jogok érvényesíthetősége a hatóság működésének korlátja, jogszerű eljárásának pedig alaptörvényi mércéje. Ezen jogállami követelménynek a megnyilvánulása az, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke önállóan, az ügyintézés alapjogaként ismeri el a fair hatósági eljáráshoz való jogot.

[53] A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, az Étv. 48/A § (5) bekezdése egyértelműen szankció érvényesítési határidőt tartalmaz akkor, amikor előírja, hogy az építésfelügyeleti hatóság a szabálytalanságról való tudomásszerzésétől számított 60 napon belül jogosult eljárást indítani. Ebből következően az Alkotmánybíróságnak az ABh.1-ben és ABh.2-ben meghatározott alapvetései a perbeli hatósági eljárásra is vonatkoznak, azok nem hagyhatók figyelmen kívül.

[54] Az elsőfokú és az alperesi hatóság az Étv. 48/A § (5) bekezdésének megfelelő alkalmazása mellőzésével megsértették az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes hatósági eljárás elvét. Ez az ágazati jogi és alapjogi jogsértés a felülvizsgálati bíróság véleménye szerint jelen egyedi ügyben akkor is figyelembe veendő, ha az erre vonatkozó jogsérelmet a felperesek a Kp. 43. § (1) bekezdéséből következően határidőn túl terjesztették elő a közigazgatási perben. Ugyanis sértené a felperesek tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát az, ha olyan eljárás eredményeként hozott határozatra alapítottan kellene bontást eszközölniük, amelynek megindítása – az elsőfokú hatóság határidő túllépése miatt – jogszerűtlen volt.

[55] A Kúria a Kp. 2. § (1) bekezdésében meghatározott hatékony jogvédelmet jelen ítéletében biztosította a közigazgatási tevékenységgel megvalósított jogsértéssel szemben, alkalmazva a Kp. 2. § (2) bekezdésében szereplő koncentrált és költségtakarékos eljárás alapelvét.

[56] A Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontján alapítottan a törvényszék ítéletét úgy változtatta meg, hogy az alperes határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisítette.

A döntés elvi tartalma

[57] *Az ellenőrzés során feltárt tevékenységről való tudomásszerzéstől számított 60 napot követően a hatóság nem indíthat eljárást, ebből következően bontást elrendelő határozatot sem hozhat.*

[58] *Az Étv. 48/A § (5) bekezdésében meghatározott határidőn túl indított eljárás során hozott bontást elrendelő határozat sérti az ügyfelek Alaptörvényben rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát.*

Záró rész

[59] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 107. § (1) bekezdésére tekintettel tárgyaláson bírálta el.

[60] A felperesek elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megtérítésére a Kúria az alperest a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdésére figyelemmel kötelezte. A felülvizsgálati bíróság a felperesek által az elsőfokú

eljárásban benyújtott költségjegyzékben előterjesztett elsőfokú eljárási költség összegét a jogi képviselő által elvégzett jogi munka mennyiségére figyelemmel mérsékelte.

[61] Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint megillető teljes személyes illetékmentességre tekintettel a feljegyzett kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

[62] A felperesek a keresetlevélen lerótt 30.000 forint kereseti illeték visszatérítését kérhetik az illetékes hatóságtól az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

[63] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. szeptember 28.

Dr. Sperka Kálmán s. k.
a tanács elnöke

Dr. Sugár Tamás s. k.
k.
előadó bíró

Dr. Suba Ildikó s.
bíró